

Stopa

Slavkovský les je komplex smrkových monokultur. Množina stromů, kde občas vyskakují z tmavých zákoutí prameny léčivé vody, která je požehnáním pro návštěvníky této západočeské oblasti.

Sníh pokrýval celou českou kotlinu, ovládal hraniční průsmyky, provázel mne na osamělé pouti masivem lesa. Padal tiše a tvořil ochranný plášť, nebylo vidět dál než na několik metrů. Měl jsem rád takové dny. Mlha, déšť či sněhová záplava tvořily kulisu na scéně, kde jsem snad vystupoval jako jediný aktér, herec a lovec beze zbraní. Cítil jsem se být korunním princem, vše mi patřilo, nic víc jsem nepotřeboval. Šumění vloček naplňovalo, a když mi vítr šlehal do tváře, byl to můj kamarád severák. Duše se utápěla v jemných záchvěvech radosti a občas vyšlehly plaménky poznání, že se mohu zúčastnit divokosti a volnosti kolem.

Proč jsem byl rád sám? Bylo to tím, že tajemství leželo na dosah a promlouvalo tichým hlasem. Na své odhalení čekaly stromy, nebe, země... pravda se skrývala před mnohomluvným davem. Nořil jsem se do ztichlé bílé krajiny a statisíce pápěří splývalo se smrkem. Jemné krajkové andělského pozdravu v nejmenším neporouchelo, nenutilo, ale hovořilo. Šel jsem sněhovou peřinou pomalu a tiše, tak jak mne vločky učily. Splýval jsem se stromy, stával se součástí stříbrného lesa, který jsem měl tak rád a kterému jsem patřil. Vysoké smrky stály posmutněle a vítr ve vlajkové hrál starou písničku v d moll o tom, že patří k nim a že i já, když ztiším svoje nitro, mohu zaslechnout něco z té symfonie, kterou zpívaly od věků.

Všechno bylo jednoduché. Sníh, ticho, monotónní šustění sněhových krajků. Kraj se podobal pustině, kde není nic než bílý písek, a přece zde byl smysl, logika. Všechno spolu souviselo. Nechtěl jsem se vzdát pocitu odosobnění a vstupoval jsem do světa, kam jsem svým založením trampa a romantika patřil. Zimní komnata se otevřela už včera a nic nerušilo bělostný příkrov, obrovskou bílou vlečku královny Kristýny od Andersena. Vlajky stromů měly stále tíž vážný, slavnostní výraz a vábily poutníka svojí vznešenou jednoduchostí. Krajina odháněla a uspávala myšlenky všedních starostí. Byla tady dřívě a její zkušenost a sounáležitost s jejími obyvateli byla prastará a smířlivá. Vznášel jsem se prostorem, zapomínaje na sebe, podoben sněžnému přízraku, zapadaje do prachové podušky. Veliký les! To byl jediný smysl, hodnota. Forma mého života se ztotožnila s obsahem. V té vteřině jsem byl panteista...

A v tom se to stalo... Jako náhlé probuzení země uprostřed mrazivé zimy vykvetl přímo přede mnou veliký šedohnědý květ - srnec, který se vymrštil ze svého zimního lože - nechávajíc mne stát s bušícím srdcem daleko za sebou...

Duše trampa dokáže stvořit povídku nebo básničku "na koleně", anebo ji alespoň prožívá, souzní s ní, je družná i samotářská, nemá ráda umělé kytky a umělé řeči, dělí se o zážitky od táborových ohňů a krčem, dodává si sílu svéráznými písněmi. Nostalgie, která z nich někdy zaznívá, je stejná, jako byla touha starých traperů, kteří už jezdí na jiném Pacifiku. Teď se ve mně rozezněla struna dobrodruha a zálesáka. Přede mnou mizela stopa, stopa, která byla výzvou!

Oválky běhů byly od sebe vzdáleny tou měrou, jako ubíhá vyplašený tvor vylekaný nečekaným setkáním s pánem tvorstva. Po několika desítkách metrů se dalo zřetelně rozeznat, že se srnec zklidnil a pokračoval dál běžným krokem. Sněhová průtrž nepřestávala a musel jsem dávat pozor, abych se někde dlouho nezdržel, stopy rychle plnil sníh. Mezi ráhnovím stromů se valila bílá hustá šed', jen stopa vedla do hlubiny lesního hvozdu a otisky se opět rozepjaly do vzdálenosti typické pro běh.

Rosomák, který pronásleduje svoji oběť, je maratonec, co zahřívá svým dechem stopu, aby zjistil, jak je stará. Jakmile síla pachu probudí jeho smysly, svojí vytrvalostí, a hnán železnými svaly, téměř vždy dosáhne cíle. Vzpomněl jsem si, ne náhodou, na tuto velikou šelmu. Nyní běžel srnec déle nežli předtím a snažil se setřást svého pronásledovatele. Ale pro mne začínalo dobrodružství, ve kterém jsem chtěl zvítězit tak jako sibiřská šelma....

Stopa se táhla několik kilometrů téměř v přímé linii a marně jsem pátral po svém soupeři, mířícímu k ostrůvkům náletových smrčků. Obezřetnost stupňovala své nároky - naivně jsem nasával vzduch, aby mi prozradil, zda je sledované zvíře nablízku. Dobře jsem znal charakteristický pach šumavských jelenů, brdských daňků, divočáků a lišek z Píseckých hor. Srnčí pach byl vždy jemný a nezřetelný.

Odznáčky otisků vedly přímo do středu malé mýtiny, obklopené neprostupnou změťí náletů,

pařezových zbytků a starých haluzí. Nevedla odsud žádná spásná úniková stezka. Desítky známek přítomnosti spárkaté zvěře, příslušníků stejného druhu jako byl "můj" srnec, cejchovaly mýtinu. Jeho taktika spočívala ve ztrátě vlastní identity v anonymitě davu, zmizet mezi množstvím a vypořádat se s nepříjemným protivníkem. Od té chvíle vzrůstal můj obdiv ke tvoru, který nestudoval žádnou taktickou příručku. Nový sníh nestačil ještě smazat rozdíly a nemilosrdně odhaloval posledního návštěvníka. Kopíroval jsem řetěz stop vedoucí k vnitřnímu okraji neprostupné, až k zemi splývající smrkové houštiny. A

tam... stopa končila... Znovu a znovu jsem se snažil pochopit, kam zmizela, napadlo mě, jestli se srnec nevznesl jako nějaký pták - ostatně celá krajina byla pohádková - nic...

Vracel jsem se po stopě zpět a kontroloval, zda jsem něco nepřehlédl. Přímo proti vnějšímu atolu smrčiny stopa znovu pokračovala... S holmesovskou všímavostí jsem zkoumal, jak zvíře, vysoké asi 70 cm, vyřešilo problém změti starých větví, propletených kořenů, ostružinových šlahounů a hustého smrkového náletu - srnec se musel doslova plazit! Teď teprve se srdce rozbušilo tím pravým rytmem. Z tajemství se vynořovala stále zřetelnější tvář tvora, běžného v celých Čechách, spíše však zajímavého jako srnčí hřbet na smetaně s brusinkami...

Divočina plná skrytých překvapení i záludností vybavila své syny a dcery řadou ochranných systémů, ukrytých i v srdci tohoto zvířete. Zasněžené odznaky stop vedly do srázného údolí, které chtělo snad překonat a znovu mi ztížit pronásledování. Mezi kameny se proplétal potok, byl krytý závětrnými svahy a odolával zamrznutí. Stopa ale nevybíhala na protější stranu, srnec šel vodou! Konečně jsem spatřil jeho otisky asi sto metrů dole po proudu. Lezl jsem sněhovou strání, drápal se závěsemi, zapadaje do skrytých výdutí. Na les padalo nízké litinové nebe a vrásčité ruce starých lesních velikánů se po mně vztahovaly, aby pomáhaly svému chráněnci. Stál jsem zde sám - zajatec "Velkého lesa" - a mojí zbraní byla jen ctižádost...

Vyrovnaná šňůra prstenů kopýtek opisovala veliký oblouk a vracela se zpět. S údivem jsem zjistil, že se vrací do míst, která jsem před několika hodinami procházel. Srnec šel pomalu, musel být stejně unaven jako já. Vždyť pronásledování trvalo přes šest hodin! Vtom jsem zachytil očima jakýsi pohyb. Přímo přede mnou stál On. Ze vzdálenosti deseti metrů se na mne díval tento bojovník, připravený vynést svoji poslední kartu. Přímý kontakt...! Stál jsem jako strnulý. Díval jsem se na něj a on na mne. Ani já, ani on jsme se nepohnuli. Bylo takové ticho, že jsem slyšel pulsující krev ve spáncích. Praménky potu mi stékaly po zádech. Nevěděl jsem, co mám dělat...

A pak - mi to došlo. Docela tiše a dětsky jsem začal vzlykat: "Odpusť mi, bratříčku, odpusť. Ty i já podléháme vyššímu zákonu života a smrti. Proč bychom si měli vadit nebo škodit? Jsi rozumem "menší", ale nevěřím, že jsi tvor,, který má jen slepý pud a žádný cit. Jsi vynalézavý, chytrý a statečný...!"

Pomalou, obrácen tváří vůči tomuto hrdému bojovníku, odcházel jsem zpět a sníh zakrýval siluetu tohoto mého "mladšího bratra", až zmizela v jemném třpytu sněhových krajků, které mi padaly do očí, ještě trochu vlhkých...

František Zima

